МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ М. Луцький
«22» 03 2021 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
на освітній ступінь **«Бакалавр»** з нормативним терміном навчання 3 роки
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
ОП: «Міжнародні економічні відносини»

Програму рекомендовано
кафедрою міжнародних економічних відносин і бізнесу
Протокол № 4 від 04.03.2021

СМЯ НАУ ПФВ 15.01.01(01) – 04 – 2021

ВСТУП

Мета фахового вступного випробування — визначення рівня знань з комплексу фундаментальних дисциплін і передбачає визначення рівня підготовки абітурієнтів, які вступають з інших спеціальностей, що дозволяє оцінити світогляд вступника, а також визначити рівень його інтелектуального потенціалу та визначення необхідного рівня знань для навчання за спеціальністю.

Фахове вступне випробування проходить у письмовій формі у вигляді **теоретичних питань.**

Фахове вступне випробування проводиться упродовж **2-х** академічних годин (**90 хв.**)

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету.

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін, які виносяться на фахове вступне випробування
на освітній ступінь «Бакалавр» з нормативним терміном навчання 3 роки

1. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

1. Обґрунтуйте причини зростання потреби в економістах-міжнародниках в умовах ринкових відносин.
2. Розкрийте суть і особливості професійної діяльності економіста-міжнародника.
3. Визначте основні напрями розвитку системи міжнародних економічних відносин та їх вплив на підготовку економістів-міжнародників.
4. Назвіть головні форми міжнародних економічних відносин та дайте характеристику ключовим суб'єктам світового господарства.
5. Опишіть головні елементи та структурні рівні міжнародних економічних відносин.
6. Сформулюйте головні інструменти теоретичного аналізу міжнародних економічних відносин.
7. Розкрийте сутність спеціальних методів аналізу та прогнозування міжнародних економічних відносин.
8. Наведіть класифікацію теорій МЕВ та визначте критерії наукової теорії.

9. Сформулюйте сутність та завдання економічної дипломатії.
10. Охарактеризуйте функціональні обов'язки економіста в посольствах і торгово-економічних місіях України.
11. Визначте основні напрямки професійної діяльності фахівців із міжнародних економічних відносин.
12. Розкрийте основні напрями розвитку міжнародних економічних відносин.
13. Обґрунтуйте, чим зумовлені суперечності розвитку сучасних світогосподарських процесів.
14. Розкрийте ключові індикатори оцінки стану національних економік країн світу.
15. Обґрунтуйте чинники, які впливають на формування відкритої економіки.

2. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Дайте визначення предмету та об'єкту досліджень дисципліни «Економічна теорія». Охарактеризуйте функції, принципи та методи пізнання економічної теорії. Охарактеризуйте основні етапи становлення та розвитку економічної теорії як науки. Визначте роль економічної теорії у дослідженні економічних законів. Охарактнризуйте сутність всезагальних, загальних, специфічних, стадійних економічних законів.
2. Дайте визначення економічних потреб та економічних інтересів, опишіть їх взаємозв'язок з виробництвом. Охарактеризуйте економічний зміст «Піраміди Маслоу». Розкрийте сутність економічного «закону зростання потреб» та визначте його роль у стимулюванні розвитку суспільного виробництва та забезпеченні суспільного прогресу.
3. Розкрийте сутність економічних відносин власності та визначте їх місце у економічній системі ринку. Охарактеризуйте суб'єкти, об'єкти та форми власності в умовах ринку. Обґрунтуйте сутність економічної категорії «власність».
4. Визначте сутність та фактори суспільного виробництва. Охарактеризуйте сутність і ознаки матеріального та нематеріального виробництва. Розкрийте сутність економічних категорій: «товар» та «послуга». Визначте характерні особливості «послуг» в умовах ринкової економіки.
5. Визначте зміст раціоналістичної та еволюційної концепцій виникнення грошей. Розкрийте сутність грошей. Охарактеризуйте функції грошей. Визначте сутність законів грошового обігу та представте: класичний підхід та «рівняння Фішера» у поясненні грошового обігу.
6. Визначте сутність інфляції, охарактеризуйте типи та види інфляції в умовах ринкової економіки. Поясніть причини і відмінності «інфляції

попиту» від «інфляції пропозиції». Назвіть причини та соціально-економічні наслідки розкручування «інфляційної спіралі» для розвитку національної економіки.

7. Розкрийте сутність циклічного розвитку ринкової економіки, охарактеризуйте її основні теорії («економічні цикли» М.Туган-Барановського, «цикли» К.Жюгляра та Дж.Кітчина, теорія «довгих хвиль» М.Кондрать'єва та ін.). Розкрийте сутність та охарактеризуйте закономірності розвитку ділового циклу: «криза», «депресія», «пожвавлення», «піднесення». Визначте сутність складових економічного циклу: «рецесія», «дно», «піднесення», «економічний бум». Назвіть основні заходи та визначте цілі державного антициклічного регулювання.
8. Охарактеризуйте сутність ринку праці, визначте типи і форми зайнятості. Розкрийте сутність «фрікційного», «структурного», «циклічного» безробіття. Визначте сутність економічної категорії: «природна норма безробіття», ситуація «повної зайнятості». Визначте економічні показники (представте формули), за допомогою яких вимірюється безробіття в умовах ринку. Охарактеризуйте сутність, складові та цілі державної політики підтримки зайнятості в умовах ринку.
9. Розкрийте сутність економічного механізму функціонування ринку, охарактеризуйте закономірності взаємодії «попиту» та «пропозиції». Охарактеризуйте дію «закону попиту» та «закону пропозиції». Охарактеризуйте вплив цінових та нецінових факторів на зсуви, що відображаються на графіках кривої «попиту» та кривої «пропозиції». Визначте сутність та графічно представте ситуацію: «точка ринкової рівноваги»; ситуація «дефіцит»; ситуація «перевиробництво» («надлишок»).
10. Розкрийте сутність конкуренції як базового економічного явища ринкової економіки. Охарактеризуйте функції та види конкуренції в умовах ринку. Визначте особливості внутрішньогалузевої та міжгалузевої конкуренції. Охарактеризуйте сутність цінової та нецінової конкуренції. Розкрийте сутність міжнародної конкуренції. Визначте соціально-економічні наслідки конкуренції для розвитку ринкової економіки.
11. Розкрийте зв'язок між конкуренцією та монополією. Поясніть сутність «досконалої» та «недосконалої» конкуренції в умовах ринкової економіки. Охарактеризуйте сутність: «олігополії», «монополії», «монопсонії» та ін. Охарактеризуйте сутність та розкрийте особливості функціонування: «закритої монополії», «природної монополії», «відкритої монополії». Поясніть сутність та визначте прояви «монопольної влади» в умовах ринку. Представте формули індексів, за допомогою яких вимірюється

рівень монополізації на ринку (Індекс Лернера, Індекс Херфіндаля – Хіршмана).

12. Охарактеризуйте сутність податкової системи. Визначте функції та представте класифікацію податків. Охарактеризуйте прямі та непрямі (опосередковані) податки. Охарактеризуйте сутність пропорційної, прогресивної та регресивної системи оподаткування. Представте «Криву Лаффера» та поясніть її економічний зміст.
13. Охарактеризуйте сутність та складові фінансової системи країни. Визначте роль та функції державного бюджету у фінансовій системі країни. Охарактеризуйте причини та соціально-економічні наслідки виникнення бюджетного дефіциту та зростання державного боргу країни. Назвіть основні заходи державної економічної політики, спрямовані на оптимізацію (та зменшення) внутрішнього та зовнішнього державного боргу країни.
14. Охарактеризуйте сутність та складові кредитної системи країни. Визначте роль та функції центрального банку країни в умовах ринку. Визначте роль комерційних банків та охарактеризуйте сутність «активних» та «пасивних» операцій комерційних банків. Визначте сутність позичкового капіталу та «процентної ставки» як його ціни.
15. Визначте закономірності розвитку світового господарства. Охарактеризуйте сутність інтернаціоналізації та глобалізації світогосподарських процесів. Назвіть складові та охарактеризуйте зміст системи міжнародних економічних відносин. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні глобальні економічні, соціальні та екологічні проблеми розвитку світового господарства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового вступного випробування

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

Основна:

1. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини: історія: підручник. – К.: Либідь, 2019.
2. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу. Підручник. К.: ВПЦ Київський університет.- 2018.- 687 с.

3. Міжнародні економічні відносини: навч. посібник / за ред. проф., д.е.н. С.В. Сіденко. – К.: Вид–во Нац. авіац. ун–ту «НАУ–друк», 2015. – 468 с.
4. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. – Одеса-«ТОВ.ПЛУТОН», 2016. – 352 с.
5. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15

Додаткова:

1. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лукяненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2014.
2. Глобальное экономическое развитие: тенденции, асимметрии, регулирование: монография /Д. Лукьяненко, В. Колесов, А. Колот, Я. Столярчук и др.; под науч. ред. проф. Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова. – К.: КНЭУ,2013.
3. Innovative Trends in World Trade Development : a monograph / Edited by Prof. Rumyantsev A. P. – Kyiv : "NAU-druk" Publishing House, 2018. – 423 p.
4. Економічна глобалізація: підручник/ А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, І. В. Бураковський. – ВПЦ «Київський університет», 2009. – 543 с.
5. Міжнародні економічні відносини: практикум / Шнирков О. І., Заблоцька Р. О., Луцишин З. О., Мазуренкота В. І. ін.; за ред.. Шниркова О. І. – Черкаси: видавець Ю. А. Чабаненко, 2013. – 387 с.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Основна:

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 6 – те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007.
2. Основи економічної теорії: Підручник. За ред. А.А.Чухна. – К.: Вища школа, 2001.
3. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник. Відп. ред. Г.Н.Климко. – 5-те вид., перер. і доп. – К.: Знання – Прес, 2004.
4. Основи економічної теорії. Підручник. За ред. Мочерного С.В. – Тернопіль: АТ „Тарнекс", 1993. – Том 1,2.
5. Єщенко П.Є., Палкін Ю.І. Сучасна економіка: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2005.
6. Самуэльсон Пол, Нордхаус Вильям Д. Экономика: Пер. с анг., издание пятнадцатое. – М., Бином – КноРус, 1997.

Додаткова:

1. Економічний енциклопедичний словник [Текст]: у 2-х томах / ред. С. В.Мочерний. – Львів: Світ. – 2005. – Т. 1. – 611 с.; 2006. – Т. 2. – 675 с.
2. Економічний словник-довідник [Текст] / ред. С. В. Мочерний. – К.: Феміна, 1995. – 368с.
3. Економічний словник довідник / Башнянин Г.І. – К.: ПП «Магнолія 2006», 2009. – 688 с.
4. Словник сучасної економіки Макміллана / Пер. З англ.. – К.: «АртЕк», 2000. – 640 с.
5. Зовнішньоекономічний словник / Філіпенко А.С. – К.: «Академвидав», 2009. – 248 с.
6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 (ред. кол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Вид. Центр «Академія», 2000 р.; Т.2; Т.3 – 2002 р.

Програму розробили:

Завідувач кафедри О.П. Степанов

Професор С.О. Біла

ЗРАЗОК
білету фахового вступного випробування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Ю. Волошин

Освітній ступінь: Бакалавр
Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»
ОП: «Міжнародні економічні відносини»

Фахове вступне випробування
Білет № 1

Завдання 1. Обґрунтуйте причини зростання потреби в економістах-міжнародниках в умовах ринкових відносин.

Завдання 2. Охарактеризуйте сутність та складові кредитної системи країни. Визначте роль та функції центрального банку країни в умовах ринку. Визначте роль комерційних банків та охарактеризуйте сутність «активних» та «пасивних» операцій комерційних банків. Визначте сутність позичкового капіталу та «процентної ставки» як його ціни.

Схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
(Протокол № 4 від 04.03.2021)

Завідувач кафедри _____ О. П. Степанов

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань фахових вступних випробувань

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1	100
Виконання завдання № 2	100
Усього	**200**

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
100-200	**180-200**	**Відмінно** (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	**Вступне випробування складено**
	150-179	**Добре** (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	100-149	**Задовільно** (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-99		**Вступне випробування не складено**	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	ПК	22.03.21	Зозуля С.Р		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайом-лення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо-ваного			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				